

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 71 (2935) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 március 30

Jelentéstételre Ankarába rendelték Törökország tókiói nagykövetét

Osima törökországi útját cáfolják. Csökkentették a bolgár csapatok létszámát a török-bolgár határon

Nagyszabású bekerítő hadművelettel fejlődött a burmai csata

Tókióból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: **A Tokió Nisi Nisi szerint Ferid Tek, tókiói török nagykövetet Ankarába hívták jelentéstétel végett a távolkeleti háború legújabb fejleményeivel kapcsolatban. Illetékes japán helyen megcáfolják a japán lapoknak azt a hírét, amely szerint Csima nagykövet Törökországba készül.**

Szófia jelentés szerint Izmet Inonü török államelnök szombaton Isztanbulból szemleuttra indult Kelet-Tráciába.

A Transcontinent Press római jelentése szerint a Giornale d'Italia törökországi munkatársa beszámolt a törökországi helyzetről. Kiemeli, hogy a török lakosságot az orosz és angol ügynökök mindenféle hamis híresztelésekkel rémítgetik. Híreket terjesztenek többek között a tráciai határ mentén folyó csapatösszevonásokról. Beavattak azonban tudják, hogy ezekből a hírekből egy szó sem igaz.

Szófiában elsötétítési és légoltalmi előkészületek folynak. A szófia helyi hírség közlése szerint csak a mai háborus időben elkerülhetetlen óvintézkedésekről van szó.

Zürichből jelentik: (B. T.) A Die Tat jelenti Ankarából, hogy illetékes helyen tett kijelentés szerint március 25-én csökkentették a bolgár csapatok létszámát a török-bolgár határon. Az itt lévő csapatokat állomáshelyükre vezényelték vissza. Török értesülés szerint 7 hadosztályból csak kettő maradt a határon.

Gyorsított menetben törnek előre Burmában a japánok

Berlini jelentés szerint a burmai csata nagyszabású bekerítő hadművelettel fejlődött. A japánok, miután Tungánál megtörték a kínaiak ellenállását, gyorsított menetben törnek Pyhmana felé. Ez a helység körülbeül 230 kilométernyire van Mandalaytól délre. A japánok pénteken már elfoglalták Tagaja helységet, miközben 24 óra alatt csaknem 50 kilométer távolságot tettek meg uttalan területeken. A könnyű japán páncélosok Tagajától északra a Tawahi felé vezető úton nyomulnak előre.

Londoni jelentés szerint a burmai brit főhadiszállás hivatalosan közli, hogy 4-5000 főnyi japán csapat átkelt

az Irrawady folyón és jelenleg a nyugati parton tartózkodik.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint a Csungkingban a burmai harcokról kiadott legutóbbi hadijelentés közli, hogy a szövetségesek helyzete rosszabbodott. A japánok, akik északnyugaton elfoglaltak egy várost, nagy erősítéseket kap-

Állandó jellegű Harada vatikáni megbízatása

Milánóból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Rendszerint jól értesült vatikáni körökben Harada követnek vatikáni különmegbízottá történt kinevezésével kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy a Japán és a Szent-szék közötti rendszeres diplomáciai kapcsolatok helyreállítása sikeres megkoronázását jelenti Japán ama régi törekvésének, hogy felvegye a diplomáciai érintkezést a Vatikánmal.

Harada követ — mondják vatikáni körökben — nem mint a Tenno személyes képviselője, hanem mint követ rangban levő különmegbízott érkezik

tak. Heves harcok dúltak a Rangoon és Mandalay közötti vasutvonalért.

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Csungkingi jelentés szerint a Csungkingi kormány mozgósítási törvényt tett köze, melynek rendelkezései teljesen megszünteti a magángazdaságot, eltekintve néhány teljesen jelentéktelen iparágától.

Rómába. Ebből azonban téves lenne azt következtetni, hogy Harada küldetése bármilyen tekintetben korlátozott volna. Harada megbízatása nem ideiglenes, hanem állandó jellegű. Feladata lesz a diplomáciai kapcsolatok helyreállítása Japán és a Szent-szék között, továbbá előkészíti a talajt a Vatikánnál működő szabályos és rendszeres japán követség számára. Ennek megfelelően valószínűleg a diplomáciai kapcsolatoknak ez alatt az előkészítő szakasza alatt a Tokióban működő Marella is megtartja apostoli nunciusi címét.

Az angol hajóhad nagy nehézségeiről beszélt Alexander lord

Stockholmból jelentik: (B. T.) Alexander, a tengerészeti hivatal első lordja Plymouthban beszédet mondott. Kijelentette, hogy az angol hajóhad jelenleg nagy nehézségeken megy át.

— Meg vagyok győződve arról — mondotta — hogy a közvélemény nincsen teljesen tisztában a jelenleg fenyegető veszélyekkel és az általunk tett tájékoztatások ellenére nem ismeri fel a különböző világtengereken bekövetkezett helyzeteket. A lakosságnak a mostani körülmények között minden

erőfeszítést meg kell tennie a közös érdekek érdekében. Nem engedhetők meg, hogy ezek az erőfeszítések bárki részéről csökkenjenek.

Bangkokból jelentik: (MTI): A Német Távíratok Iroda jelenti: A delhi rádió jelentése szerint az indiai kongresszusi bizottság hétfőn reggel kétórás ülést tartott, de nem hozott határozatot. Hétfőn délután a bizottság újabb ülésre ült össze. Ma estére várják a végleges határozatot az angol javaslat ügyében. Az indiai muzulmánok ligájának bizottsága szintén hétfő este tartja ülését.

Bose halálhíre igaznak bizonyult

Sanghaiból jelentik: Reuter jelentés szerint az Indokinából Tokió felé tartó repülőjárat szerencsétlensége alkalmával Bose, indiai nacionalista vezér is életét vesztette. Gandhi részvétáviratot

intézett Bose édesanyjához, amelyben kifejezésre juttatta, hogy az egész hindu nemzet mélységesen gyászolja nagy fia halálát. Azad, az indiai kongresszus elnöke, a Reuter-iroda munkatár-

sai előtt kijelentette, hogy Bose halála mélységes fájdalommal váltott ki mindazokból, akik személyesen ismerték. Ezt el kell ismerniök mint azoknak, akik, ha különböző módszerekkel is, de közös végső cél felé törekedtek India szolgálatában. Bose azért az ügyért halt meg, amelynek életét szentelte.

Laval veszi át a francia külügyek vezetését (?)

Párizsi jelentés szerint Abetz német nagykövet több hetes távollét után visszatért Párizsba. Hír szerint rövidesen tárgyalni fog Lavallal. Párizsban azt hiszik, hogy rövidesen Laval veszi át a külügyek vezetését.

Párizsból jelentik: (MTI) Mint az AFIT híriroda értesül, Laval Chateldonból visszatérve, vasárnap Párizsba érkezett.

Az Új Nemzedék írja: Vichy politikai körökben valószínűnek mondják, hogy Laval Párizsban megbeszélést folytat a német parancsnoksággal, Pétain tábornaggal és Darlan tengernaggal lefolyt tárgyalásairól.

A kormányzóhelyettes jelenlétében avatták fel az új világháború első hősi emlékművét

A MOT jelenti: Vasárnap avatták fel a budapesti Andrásy laktanyában az első honvéd gépkocsizó könnyű tüzérszázalag részére adományozott 20 szakasz zászlót, valamint az első hősi emlékművet, amelyet az ország területén a mostani háborúban elesett honvédek emlékére emeltek. Az ünnepélyen résztvett a kormányzóhelyettes is, aki az emlékmű felavatásán beszédet mondott.

— Ugy érzem, — mondotta többi között a kormányzóhelyettes, — hogy ez az emlékmű-kapcsolat köztünk és közöttünk. Köztünk, akik életüket adták a hazáért és közöttünk, akik most ismét harcok előtt állunk. Hittel és bizalommal nézünk a jövő harcai elé.

Megalakult Kolozsváron a Magyar Ujságírók Egyesületének erdélyi alosztálya

Kolozsvár. Saját tud. A bécsi döntés után az Országos Magyar Sajtókamara felvette tagjai közé azokat az erdélyi újságírókat, akiknek hivatásgyakorlási jogát elismerte, társadalmi egyesületbe való tömörülésük kérdése azonban függőben maradt. Ezzel kapcsolatban az a felfogás alakult ki, hogy az Erdélyi Ujságírók Egyesületét fel kell számolni, testületileg be kell oldadni a Magyar Ujságírók Egyesületébe, mint erdélyi alosztály. Ez történt meg vasárnap Kolozsváron, az Erdélyi Ujságírók Egyesület közgyűlésén, amelyet a városháza gyűléstermében tartottak meg a helyi előkelőségek jelenlétében.

A közgyűlés

A közgyűlésen, amelyen Nyírő József előkölt, megjelent Budapestről Tóth László, a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke, Gáspár Jenő, a Sajtókamara igazgató-főtisztára, Bató László dr. miniszteri osztálytanácsos és dr. Daniél Áron, az újságíró egyesület ügyéze. A nagyváradi csoportot hat újságíró képviselte.

Nyírő József megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy ezzel a közgyűléssel történelmi korszak záródik le. A közgyűlés után egyhangulag kiújírtotta az Erdélyi Ujságírók Egyesületének a Magyar Ujságírók Egyesületébe való beolvadását s az egyesület erdélyi alosztályának megalakulását.

Tóth László mondott ezután beszédet. Szeretettel köszöntötte a visszatérő erdélyi újságírókat és méltatta a megszállás idejében végzett munkájukat.

Gáspár Jenő a Sajtókamara nevében

üdvözölte a visszatérteket.

— Mi — mondotta, — akik huszonegy év alatt vesztető lélekkel figyeltük a ti munkátokat, büszke örömmel fogjuk a kezeteiket és bízunk benne, hogy többé soha semmi sem fog egymástól elszakítani minket.

Bató László dr., a miniszterelnökség sajtóosztályának kiküldötte a kormány nevében köszöntötte az erdélyi magyar újságírók munkáit.

Az erdélyi alosztály tisztikara

Walter Gyula kolozsvári újságíró ismertette ezután az erdélyi újságírók szervezeti életét s a társadalmi, irodalmi és politikai tevékenységet, amelyet a román megszállás idejében kifejtettek s Végh József, az erdélyi újságíró egyesület volt elnöke azokról a célkitűzésekről beszélt, amelyek a volt romániai kisebbségi újságírókat vezették. Demeter Béla javasolta, hogy az újságíró egyesület írassa meg a romániai magyar újságírók történetét, amit a közgyűlés egyhanguan magáévá tett.

Ezután egyhangú választással megválasztották a Magyar Ujságírók Egyesületébe Erdélyi Alosztályának tisztikarát.

Díszelnökök: Nyírő József, Olajos Domokos, dr. Paál Árpád, Tabéry Géza, Szász Endre.

Elnök: Zathureczky Gyula, az „Ellenzék” főszerkesztője.

Ügyvezető alelnök: Végh József.

Alelnökök: Daróczy Kiss Lajos, László Zoltán, Finta Zoltán.

Főtiszt: Biró László.

Tisztok: Bakos Aladár, Szász Béla.

Elegáns, pazar, mulatságos, muzikális nagy magyar slágertílm

MIÉRT?

Főszerepben: Muráti Lili, Páger Antal

Kedden utoljára: Enyhítő körülmény. Jön az Apollóban

Belvárosi

FEHER NŐVER

Modern német filmdráma!

CASINOBAN

a legjobb magyar katona vígjáték

CSÁKÓ és KALAP

Főszereplők: Simor Erzs, Bilicsi Tivadar, Latabár, Vaszary

Bach Sándor, Jávor Béla, Koréh Ferenc.

Pénztáros: Botos János.

Budapesti elnöki tanácsstagok: Zathureczky Gyula, Daróczy-Kiss Lajos, Figus Illyi Albert, Walter Gyula, Ferenc Gyárfás.

Ellenőrök: Mátrai János, Biró János.

Ügyészek: Demeter János dr. és Grois László dr.

A tisztikar megválasztása után Zathureczky Gyula elnök mondott beszédet és megköszönve a beléje helyezett bizalmat, változta a munkát, amelyet különösen az újságírói kar tekintélyének emelése és gazdasági helyzetének javítása érdekében végezni szándékozik.

A közgyűlés, amelyre Erdély minden részéből érkeztek kiküldöttek, ezzel véget ért.

szer bennulás állott be. Arra a kérdésre, hogy az „orvos kezéhez” megjelölés pótolja-e a használati utasítást, a szakértő igennel válaszolt.

Dr. Törő István szakértői véleménye

Dr. vitéz Törő István szerint a rendkívény nem felelt meg az előírásnak. Meg kellett volna jelölni a felhasználás módját. Szerinte döntő körülmény, hogy az orvos nem tüntette fel a vényen a felhasználás módját. Ezt nem pótolja az „orvos kezéhez” megjelölés. S ha a vényen nincs rajta ez a megjelölés, akkor a gyógyszerésznek érdeklődnie kell az orvosnál s ez feltűnő esetekben nem mellőzhető.

Dr. Gyetényi Gyula orvosszakértő véleménye szerint rendelet írja elő, hogy az orvos tüzetesen köteles megjelölni a vényen a felhasználás módját s ugyanezt a gyógyszerésznek rá kell írnia az üveg címkéjére. Állítja, hogy az orvosnak meg kell néznie az üveget a felhasználás előtt. Minthogy egyszerre több napi adagot is ki lehet adni, ha az orvos kezéhez szól a rendelés, a gyógyszerész mentesülhet például abban az esetben is, ha a beteg a gyógyszerértékből kifizette öngyilkossági szándékkal megijeszta az egész oldatot.

A szakértők kihallgatása után dr. Mucsi Imre ügyvéd, Zilahi gyógyszerész védője kérte az igazságügyi orvosi tanács megkérdezését arra nézve, hogy a gyógyszerész a 25 százalékos tömény novocain oldat esetén köteles lett volna-e külön figyelmeztetéssel élni az orvosság kiadása előtt. Dr. Borbély főügyész eljuttatta ezt a bizonyításkiegészítést.

A törvényszék határozathozatalra vonulása előtt rövid tanácskozás után az elnök kihirdette a döntést, amely szerint az ügyet a törvényszék felterjesztés az igazságügyi orvosi tanácshoz s a tárgyat.

Ujabb bizonyításkiegészítést rendelt el a törvényszék a novocain mérgezés bűnperében

Megállapította az Országos Vegyvizsgáló Intézet a hiányzó novocain mennyiségét

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt folytatta a törvényszék hármas büntetőtanácsa Váradi Imre elnökletével dr. Veress Andor orvos és Zilahi András gyógyszerész bűnperének főtárgyalását. Az ügyet február 9-én tárgyalta első ízben a büntetőbíró, amikor a főtárgyalás elnapolását rendelte el.

A per tárgyának előzménye az volt, hogy az orvos végzetes vény elírása következtében 0.25 százalékos novocain tömény helyett 25 százalékosat rendelt, a gyógyszerész pedig a novocaint a beteg kezéhez kiadta. Dr. Veress abban a hitében, hogy oldatot fecskendez. Székely Imréné 40 éves asszonynak, a vád szerint többször injekciót adott, ami után az asszony rövid idő alatt meghalt.

Hétfőn délelőtt a főtárgyalás megnyitása alkalmával Váradi tanácselnök bejelentette, hogy a vegyvizsgálat céljára az Országos Vegyvizsgáló Intézetbe beküldött novocain tömény vizsgálata, ahol megállapították a tömény pontos százalék tartalmát, valamint azt, hogy a hiány 16.82 százalék volt.

Az elnök a főtárgyalás folyamán kérdéseket ad fel dr. Veress Andornak.

— Hányszor adott be ön injekciót?

— Kétszer.

— Milyen nagy volt az injekció mennyisége?

— 10 köbcenti.

— Összesen mennyit adott?

— Másodszor az adag felét fecskendeztem be.

— Ha ön csak kétszer adott be injekciót, hogy lehet az, hogy olyan kevés novocain maradt az üvegben? Hova lett a hiány?

— Lehet, hogy mikor visszaöntöttem, lecsurgott egy kevés. A betegnek szigorú vény volt, így bármilyen kis mennyiség után megtörténhetett volna a baj.

— A hiány szerint legalább ötöször kellett volna injekciót adni. Ön abban a tudatban volt, hogy a novocain nem olyan erős és az egészet be akarta adni? Ön bontotta ki a gyógyszert?

— Igen. Nem néztem sem a vényt, sem a gyógyszert.

— Meg kellett volna győződni, mielőtt felbontotta a dugast. Meg kellett volna jelölni egy keresztet személ a használati módozatot. Miben áll ez?

— Fel volt írva, hogy injekciónak.

— Nem kellett volna feltüntetni, hogy a 100 grammot egyszerre fogja beadni?

— Nem!

Zilahi András gyógyszerész elmondta, hogy nem gondolkozott azon, mire kell a gyógyszer. Törzsoldatnak hitte, az orvos külsőleg is használhatta. Egyébként az orvos kezéhez volt rendelve.

Dr. Beöthy Konrád szakértői véleménye

Ezután a szakértők kihallgatására került a sor. Dr. Beöthy Konrád előadja az elnök kérdéseire, hogy a betegnél alkalmazható egyszeri novocain adag 10 centigramm, egy napi adag pedig 30 centigramm. Ezzel szemben az országos vegyvizsgáló intézet megállapítása szerint hiányzó hatóanyag mennyiségének figyelembevételével legkevesebb 2.2 gr. leg több 11.58 gramm novocain lehetett az oldatban, ami halálos. Az orvos köteles a vényen a felhasználás módját megjelölni, amit a gyógyszerész rá kell, hogy vezessen az üveg címkéjére is. Ez azonban sem a vényen, sem az üvegen nem volt rajta. A vényen ez a megjelölés szerepelt: „Az orvos kezéhez”. Ebben az esetben a gyógyszerész kiadhatta a gyógyszert, mert az orvos kell,

hogy eldöntse, miként használja fel azt. A 25 százalékos oldat kiadása nem esik tilalom alá, mert szokás, hogy az orvos maga készíti el az oldatot. A 0.25 százalékos oldat esetén, ami helyett az orvos tévedésből 25 százalékosat, nem halt volna meg a beteg. A halál közvetlen oka a novocain befecskendezés volt, aminek következtében központilag

Nagyvárad

th. város ut. utcaelnevezéseivel
megjelent térkép ára:
fekete nyomással 1.60 P
színes nyomással 2. —

Lakónegyedeket bombáztak az angolok Athénben

Athénből jelentik: (NTL) Angol repülőek a görög főváros környékén katonai vagy egyéb hadicélpontoktól távolos célokra dobtak le bombákat. (Athénből jelentik.) A Német TIT-ententi: A görög sajtó következő közleményt ismerteti: Teljesen alaptalan az a híresztelés, amely szerint a Cyprus szigetéről származó angol állampolgárságú görögöket gyűjtőtáborokba zárták volna. A cyprusiak egész Görögországban szabadon mozoghatnak, sőt havonta még pénzbeli segítyt is kapnak.

Erőteljesen előretörték és helyi sikereket arattak honvédeink Charkovtól keletre

Német és olasz tengeralattjárók ismét súlyos veszteséget okoztak az angol-amerikai hadtáp-hajózásnak. — Német tengeralattjárók 110 ezer 600, az olaszok 20 ezer tonna hajóteret süllyesztettek el amerikai vizeken

Berlinből jelentik: (NTL.) A védő főparancsnoksághoz beérkezett jelentés szerint a keleti harctér mult heti eseményeinek ismét a bolsevisták makacs és kilátástalan támadásai adták meg a jelleget. A keresi-félszigeten nagy emberi és anyagi erővel a bolsevisták megkezdtek támadási kísérleteiket, amelyek a német és román csapatok ellenállásán megtörték. A magyar csapatok Charkovtól keletre erőteljesen előretörték és helyi sikert arattak.

A középső szakaszon az ellenség újabb támadásokat kísérelt meg, de ezek is kudarcba fulladtak. A mult heti harcok kivétel nélkül súlyos veszteséget jelentettek a bolsevistáknak. 150 harcokosin kívül nagy számú ágyut, géppuskát és fegyvert semmisítettünk meg. A mult héten a visszavonuló angol csapatok sarkában maradtak és súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek. A szövetséges légierő 54 angol gépet lelőtt. Ismét bombázták Tobrukot és egy ott horgonyzó szállítóhajót találat ért. Német repülőgépek megszakították az angol utánpótlás szempontjából rendkívül fontos észak-egyiptomi vasutvonalat. Német és olasz harcigépek egy angol hajórajra mérték a legnagyobb csapást, amidőn rajtaütöttek a hajókaravánban. A karavánban haladó kereskedelmi hajókat elsüllyesztették és a kísérő hadihajók közül elsüllyesztettek egy cirkálót és egy másik egysé-

get, amelynek típusát még nem sikerült megállapítani, megrongáltak. 4 angol cirkálót és 3 rombolót német tengeralattjárók támadtak meg. Elsüllyesztettek egy rombolót és két ke-

reskedelmi hajót. A Malta elleni légitámadás március 24-én és 26-án elérte a csúcspontot. Két cirkálót súlyosan eltaláltunk, több nagy szállítóhajót lángba borítottunk.

Erős szovjet támadást vertek vissza a németek a Donec vidékén

Berlinből jelentik: (MTI) A Főhadiszállásáról közlik a Német Távirati Irodával: A védő főparancsnoksága közli:

Német tengeralattjárók újabb nagy sikert arattak az angol és amerikai

hadtáp-hajózás elleni harcban. 16, összesen 110.600 tonna ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el az Atlanti-óceán északi felében az amerikai partok előtt, köztük 8 nagy tartályhajót, összesen 73.000 tonnával.

114 ezer tonna hajóteret süllyesztettek el az olaszok két hónap alatt Amerika partjain

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: A fegyveres erők főhadiszállásának 666. közleménye: Légikötőink bombázták Tobruk erődjét és légiharcokban lelőtték 4 ellenséges gépet. Egy vadászgépünk nem tért vissza. Az Egyesült Államok partjai közelében tengeralattjáróink négy újabb kereskedelmi gőzöst süllyesztettek el 20 ezer tonnával. Az amerikai partok mentén január végétől március 29-ig elsüllyesztett hajóteret összesen 114.000 tonnát tesz ki.

(Rómából jelentik: MTI) A Stefani Iroda jelentik: A francia partoknál megkísérelt angol partraszállással kapcsolatban a Popolo di Roma ezeket írja: Az eddigi szóbeszéd után a Szovjet és az Egyesült Államok nyomára Anglia

végül elhatározta, hogy partraszáll az Atlanti-óceán partjainál és megvalósítsa a második arcvonalat, amelyet előbb Stalin, majd Majszki és Litvinov, valamint Roosevelt követelt Angliától. Anglia újból behozta a tehetetlenségét és tanujelét adta engedelmességének Stalin és Roosevelt irányában.

Madridből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A spanyol hírszolgálati iroda Newyorkból jelentik, hogy az amerikai tengernagyi hivatal beismerte, hogy az ellenséges tengeralattjárók tevékenysége következtében 71 hajó elpusztult. Ezek között 47 az Atlanti-óceánon, a többi a Csendes-óceánon pusztult el.

Délafrikában is berendezkednek a bolsevisták

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: Anglia szovjetországi követét, Clark Kerrt szombaton fogadta Stalin Molotov jelenlétében. Mintegy két óra hoz-

szat tartó megbeszélést folytattak. Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: A bolsevizmus nem alszik. A Szovjet értesítette a délafrikai kormányt, hogy Délafrikában több konzulátust szándékozik létesíteni. A pretoriai kormány ezt nem utasíthatta vissza. Moszkva Cripps utján tudatta szándékát a kormánnyal és közölte azt is, hogy május 1-én az új konzulátusok megkezdik működésüket. A pretoriai szovjet konzulátusnak 50 főnyi személyzete lesz. Sztalin képviselői terjedelmes propaganda anyagot tartalmazó podgyászokkal érkeznek.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelentik: A Fehér Ház titkára kijelentette, hogy jól lehet itt a tavasz és kűszöbön áll a németek szovjet hadszíntéri támadása, az amerikai hadianyagszállítás a szovjet számára még mindig késik.

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelentik: A finn hadijelentés szerint finn vadászok légitűközetben 27 ellenséges vadászt lelőttek. Valószínűleg még öt másik gépet is elpusztítottak. A finn légierőt nem érte veszteség.

Oh jaj a kalapod!

„Nem baj, mert

Flora

kalap és visszakapja a formáját!

„FLORA“, HÜCKEL, FISCHER

márkájú divatkalapokat nagy választékban kaphat Heller és Deutsch lerakataiban Nagyváradon, Hlatky Endre-utca 21. (Zöldfa-utca.)

Közelebb hozza egymáshoz a közös veszély a hindukat és muzulmánokat

A két tábor komolyan készül a megegyezésre. — Fél órahosszat tárgyalt Cripps Gandhival

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: A Reuter-iroda újdelhi jelentése szerint Cripps mintegy félórát tanácskozott Gandhival.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Mint a Reuter-iroda Delhiből jelenti, Nehru vasárnap találkozott Cripps-sel.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Mint az angol hírszolgálat Uj-Delhiből jelenti, Cripps kijelentette, hogy az indiai

unió szabadon dönthet majd követendő kapcsolatairól a brit világbirodalom többi nagy államával, köztük Nagybritanniával. Az indiai unió szabadon határozhat arról, hogy a brit világbirodalom keretében akar-e maradni, vagy sem? India védelme azonban nem kerül az indiaiak kezébe, még ha valamennyi párt is óhajtana. Cripps kijelentette, hogy tervét vagy egészen elfogadják, vagy egészen el kell utasítaniok.

helyzetben illeszkedne be a brit világbirodalomba.

Anglia haladéktalanul elfogadja az alkotmány olyan értelmezését, amely szerint Brit-India minden tartománya, amely nem hajlandó az új alkotmányt elfogadni, továbbra is megtarthatja jelenlegi alkotmányi állapotát. Az új alkotmány akkor válik érvényessé, ha aláírják az alkotmányozó testület, valamint Anglia között a faji és vallási kisebbségek védelmi tárgyában létesített szerződést. Az alkotmányozó testület a háború utáni új választás után arányos választási rendszer alapján olyan választási testületet választ, amelyben a tartományi parlamentek alsóházának valamennyi tagjából áll. Az indiai államokat felszólítják, hogy az egyes államok lakossága arányszámának megfelelően küldjék ki képviselőiket. Anglia felszólítja az indiaiakat, hogy azonnal vegyenek részt az indiai, a világbirodalom és az egyesült nemzetek tanácsa szabad tagjainak a munkájában.

Melyek a hindu nemzeti kongresszus követelése?

Istanbulból jelentik: (Stefani.) Ujdelhi jelentés szerint a bengáliai kongresszus lapja kételkedik Cripps küldetésének sikerében, mert Churchill az alsóházban kijelentette, hogy a brit kormány az 1941. évi ajánlat alapján képzeli el a megoldást, ezen az alapon azonban semmiféle megegyezés nem lehetséges. A hinduk és muzulmánok között — folytatja a lap — egy idő óta javul a viszony és a két tábor komolyan készül a megegyezésre. Dzsinnah a muzulmán liga elnöke erre vonatkozóan a következőket jelentette ki: Csak fenntartással fogadhatom Gandhinak azt a nyilatkozatát, amely szerint a hinduk és muzulmánok felfogása között nincsenek alapvető különbségek és hogy kölcsönösen békében akarnak élni egymással.

Cripps megérkezése előtt Nehru emlékiratot tett közzé, amelyben a hindu nemzeti kongresszus követeléseit a következőkben foglalja össze:

1. A briteknek közvetlenül ki kell hirdetniük India nemzeti függetlenségét. 2. India teljes egyenjogúságot kap a szabad nemzetek ligájában. 3. Nyomban a háború után a hindu nemzeti kormány összehívására alkotmányozó ülést ül össze, amely kimondja a szabad indiai állam létesítését. 4. A szabad indiai kormánynak meg kell adni minden alkalmat ahhoz, hogy függetlenségét kinyilváníthassa. 5. Haladéktalanul ideiglenes központi kormányt kell létesíteni. Április 15-én a hindu nemzeti kongresszus több vezetője Vardhában ülészik, hogy megvitassa Nehru nyilatkozatának részleteit. (MTI.)

Cripps ismertette az angol kormány indiai ajánlatát

Amszterdamból jelentik: (NTL) Az angol hírszolgálat jelenti Uj-Delhiből: Cripps ismertette az angol kormány indiai ajánlatát. A javaslat értelmében „rögtön az ellenségeskedések befejezése után” választott testület alkotmányt dolgoz ki, hogy megteremtse az új, szabad dominium rangjára

emelt Indiát. A javaslat célja olyan új indiai uniót teremteni, amely dominiumi ranggal rendelkezne az egyesült királyságban és a többi dominiumokkal a korona iránti ősi alattvalói hűség mellett, mint minden tekintetben egyenrangú fél bel- és külpolitikai téren alá nem rendelt

Népszavazással döntenek vitás esetben

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat további újdelhi jelentése szerint Cripps közölte, hogy minden tartomány köteles résztvenni az alkotmányozó testület választásán. Mielőtt az alkotmányt szabályozták, Indiára bízzák összes ügyei intézését. Ha valamely tartomány azt határozná, hogy nem fogadja el az új alkotmányt, akkor arra a tartományra nem terjed ki az új alkotmány hatálya. Az ilyen tartományok külön uniót alkothatnak, de csak az egymással határos tartományok külön uniójáról lehet szó. Kérdést in-

tézték Crippshez, miként határozzák meg, vajon valamely tartomány csatlakozik-e, vagy sem? Cripps kijelentette, hogy minden olyan esetben, amikor nem állapítható meg kétségtelenül az állásfoglalás, népszavazást rendelnek el, amelyben résztvevő az egész felnőtt lakosság. Ahol az alkotmányhoz való csatlakozást a szavazók 80 százaléka határozta el, ott nem lesz szükség népszavazásra. Ha 60 százaléka a csatlakozás ellen, szavazott, akkor a kisebbségnek joga lesz népszavazást követelni. A népszavazásnál az egyszerű többség dönt.

Bose halálhírét keltette az angol rádió

Bangkokból jelentik: (NTL) A delhi rádióknak arról a hírről, hogy Bose repülőgépszerencsétlenség áldozata lett, megjegyzik, hogy ugyanakkor, amikor a delhi rádió ezt a hírt közölte, Bose titkos rádióállomáson keresztül éppen beszédet mondott. Ezzel meghazudtolta az angol hírvést. (MTI.)

Rómából jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Daily Mail „Ébredj!” cím alatt ezeket írja:

A birodalom egyik előretolt állomásának, vagy egy gazdag és virágzó tartományának elvesztése 100 évvel ezelőtt olyan felháborodást keltett volna, hogy lángot velett volna az egész nemzet. Szingapur elvesztése és az a hír, hogy 70.000 emberünk megadta magát a japánoknak, most Angliában csak fájdalmas helyenyugvást váltott ki. Most Jáva elvesztését Szingapur elvesztése következményének mondják és ugyanazt mondták a burmai visszavonuláskor is. Most az ausztráliai és

indiai kérdés került az első vonalba. Ausztrália elvesztését Jáva elvesztése következményének fogják majd mondani? Ha Burmát elveszítjük, azt mondják, hogy India elvesztése ennek természetes következménye lesz?

A cikk a következő szavakkal végződik:

— Ébredj Anglia, mielőtt túl késő nem lesz!

Visszatérnek Ausztráliába a tengeren túl küzdött csapatok

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Mellbourneből érkezett jelentés szerint teljes fegyverzetű ausztráliai katonaság, valamint tüzérség és nagyszámú tehergépkocsi érkezett Mellbourneba. A lakosság örömeinek adott kifejezést, hogy a kormány megvalósítja óhaját és megkezd a tengeren túl küzdő csapatok visszahívását.

Tokióból jelentik: (NTL) A Domei-iroda jelenti Batáviából, hogy a japán csapatok Bandungnál 162 német foglyot szabadítottak ki. 285 németet a holland-indiai hatóságok Indiába szállítottak. Kiszabadították a japánok még 24 olaszt, 16 franciát, 31 svájcit és 36 más nemzetiségűt. (MTI)

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távíratok Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat jelenti Washingtonból: Az amerikai tengerészeti minisztérium közölte, hogy 2 középnyagságú amerikai teherhajót az Atlanti-óceánon megtorpedóztak.

Szigoru eljárás indul az élelmiszerjegyekkel üzött visszaélések tettesei ellen

Nagyvárad thj. város közlelmzési ügyosztálya 2484—1942. k. é. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Hivatkozással a 9230—1941. M. E. és a 100.300—1942. K. M. számú rendeletekre, újból felhívom a sütőiparosok és kenyérfüvésztással foglalkozó kereskedők figyelmét a következőkre:

Nagyvárad thj. város területén csak a Közlelmzési Hivatal bélyegzőjével ellátott finomlisztjegyek, kenyérbélyegyek és kenyérpótlóanyagok válthatók be, azonban azok is csak szigoruan a jegyen feltüntetett határnapok közötti időben.

Mivel a január—február—március hónapokban érvényben volt kenyérbélyegyeken nem volt feltüntetve a beváltási határnap, úgy rendelkeztem, hogy a kenyérbélyegyek a beváltás napjától számítva 5 nappal előre, vagy 5 nappal utólag válthatók be. Figyelemmel arra, hogy az újabb kibocsátású kenyérbélyegyek a beváltási határnapok fel vannak tüntetve, ezen előbbi rendelkezésem érvényét veszti.

Kenyérváltójegy ellenében kenyeret csak vendéglátóüzemben való értékesítés alkalmával szabad kiszolgáltatni. Sütőiparosok és kereskedők kenyérváltójegy ellenében csak személyét és kétszersültet szolgáltathatnak ki.

Kenyér, zsemlye és kétszersült árusításával foglalkozó kereskedők az általuk beváltott kenyérbélyegyek, illetőleg kenyérváltójegy szelvényekkel kötelesek az őket kiszolgáló sütőiparossal elszámolni.

A sütőiparos viszonteladásra csak a beszolgáltatott jegyeknek megfelelő mennyiségű árut adhat ki.

Felhívom a sütőiparosok és kereskedők figyelmét arra, hogy a jelen hirdetményben foglaltak betartását szigoruan ellenőriztetem és azok ellen, akikről az ellenőrző közegek megállapítják, hogy a rendelkezésben foglaltakat be nem tartják, a legszigorubb közigazgatási eljárást helyezem folyamatba.

Nagyvárad, 1942. március 28.

Dr. Soós István s. k.,
polzármester.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Húsvétra nyulször és gyapju kalapot oicsón vehet Szántaynál Alakítás, formázás gyárilag Bazárépület-Színházoldal

Hogyan készült Japán gazdaságilag a háborúra?

Irányított gazdálkodás folyik a győzelem érdekében

Közvetlenül az 1914—18. világháború befejezése után mozgalom indult meg Japánban az irányított gazdálkodás bevezetésére. Ezen gondolatnak legkitartóbb harcosai a katonai gazdasági szakértők közül kerültek ki. Magasrangú katonatisztek hangoztatták, hogy az állam által irányított gazdasági életet nem a háború kitörésének pillanatában kell bevezetni, hanem már a békében szükség van irányított gazdálkodásra, mert csak így előfeltételek mellett lehet a háború kimenetele a győzelem.

Az erős propaganda hatása alatt az ellenzék, a „magángazdálkodás hívei” is kezdett megbarátkozni az irányított gazdasági élet fogalmával. Intézetek, hivatalok alakultak az eszme fejlesztésére és végrehajtására. Sokan amellett harcoltak, hogy az irányított gazdálkodás mellett az államnak meg kell kapni a magángazdasági rendet, mert az egyén által véghezvitt termelés újabb és nagyobb dolgok kezdeményezésének céljából fontos. Ezt hirdette Ozima a „Tokiói Gazdasági Intézet” professzora, aki a „Népi Enciklopédia” című munkájában hosszasan foglalkozik az irányított gazdálkodás problémájával. Ő azt állítja a munkájában, hogy ha Japánt egyszerre támdaná meg Oroszország, Anglia, U. S. A. és Kína, nem tudna eredményes háborút folytatni irányított gazdálkodás nélkül. Szükségcsnek tartja a magángazdálkodás életben tartását és azon az állásponton van, hogy a legjobb rendszer a kettőnek vegyítése. Ozima álláspontja nem talált mindenütt tetszésre. A fiatal tiszték egyik csoportja erősen követelte, hogy az állam vegye kezébe Japán gazdasági életének vezetését és annak végrehajtását bízva a katonaságra.

Az állam felügyeleti joga a vállalatok felett

A katonai gazdasági szakértők amit követeltek, meg is kaptak, az állam az iparvállalatok felügyeletét a katonaságra bízta. Ezek arra törekedtek, hogy minél több állami tőkét helyezzenek el a magánkézen lévő iparvállalatoknál az. 1930-as évek vége felé kb. 4—5 milliárd yen volt az állami tőke az iparvállalatoknál, ami kb. 10 százalékát tette ki az egész japán ipar tőkéjének. A felügyeleti jogot és az irányítást nem csak az iparvállalatokra terjesztették ki, hanem a földművelésre is. A termelők terményeit nem adhatják el szabadon, hanem szövetkezeteknek, amelyek az állam irányításai mellett kötelesek terményeiket szétosztani, eladni. Az állam nem csak belföldi, hanem a külföldi vállalkozásokból is kivieszi a részét.

Egy és két pengős ezüstöt és törött aranyat magas napi áron beváltak. Svájci anker és csilinder órák megérkeztek

K. VASSY S.
Hlatky (v. Zöldfa) u. 19 és 16 sz.

így hatalmas állami tőke van a „Dél-Mandzsuriái Vasut Társaság”, „Corea szigetét gyarmatosító társaság”, „Formozai Bank” stb. vállalatokban. 1931-ben törvényt hoztak, amely biztosította a kereskedelem feletti felügyeletet is.

Törekvés az ipar központosítására

Japán felismerte, hogy mily nagy erő rejlik a háború szempontjából az ipar központosításában. Az 1920-as évek vége felé alapították a „Rendkívüli Gazdasági Tanácsot” amelynek feladatául tüzték ki az ipar egyszerűsítését és különösen a vas- és fémipar összhangba hozását. Állami tulajdonba megy át a „Javata” üzem, mely a vas- és acéltermelés 38 százalékát adta, de ezzel az állam nem elégszik

meg, tovább megy, kezébe veszi az acélosztók egyesítését és megalapítja az „Egyesült Fémipari Társaságot” és közvetlenül a tengerészeti miniszter felügyelete alá helyezi. Ez észszerű is, hiszen Japán tengeri hatalom és tudjuk jól, mily nagy szerepe van a fémiparnak a hajógyártás terén. Így biztosítva van a hadi és kereskedelmi hajógyártás állandó és helyes üteme.

Az állammal fuzionált iparvállalatok hatalmas nyereségre tesznek szert. Mitsui, Mitsubiochi, Kauasaki, Okura üzemei hatalmas haszonnal dolgoznak. A katonai körök követelik az iparvállalatok teljes államosítását és míg az be nem következik, a jövedelem egy részének a hadsereg fejlesztésére való fordítását. Japánban igen sok azon üzemek száma, amelyben a munkásság létszáma nem éri el az ötöt.

Számok tükrében a helyzet a következő:

A „Szociális Kutató Intézet” 1932-ben feljegyzett 5,278.000 ipari munkást, míg a hivatalos statisztika csak 1,979.000 ipari munkást tudott felmutatni, mivel ez csak az ötnél több munkást foglalkoztató üzemeket vette vizsgálat alá. Így a kis üzemben dolgozó munkások kb. 60 százalékát teszik ki Japán ipari munkásainak. A kisüzemek gazdasági jelentősége, hogy ezek állítják elő a konzerv, bőr stb. termelés 50 százalékát.

Nagy probléma Japánnak az elsőrendű nyersanyagok beszerzése, hisz a most folyó háborúban egyik cél a nyersanyag beszerzésének biztosítása.

Eddig Kína elfoglalt részéből fedezte szén szükségletét, petroleumot Jakol és Mandzsuriából szerezte be. Gyapjút Ausztráliából importált. Japán minden erőfeszítést megtett, hogy elsőrendű nyersanyagokkal ellássa magát. Békés úton, becsületesen megfizetett árral Amerika és Anglia magatartása miatt nem tudott megfelelő mennyiségű nyersanyaghoz jutni, kénytelen volt fegyverhez nyulni és fegyverrel szerezni területeket, ahonnan nyersanyag szükségleteit biztosítani tudja.

Homay Sándor.

Palatinus József leleplezi Nagyvárad zsidó szabadkőművességét

Ma is szereplő személyek a vakolók névsorában

A „Magyarság” hirdása nyomán annakidején megírtuk hogy Palatinus József, a hazai szabadkőművesség legjobb ismerője, nagy cikkesorozatban leplezi le a nagyváradai szabadkőművességet. Megírtuk, hogy Palatinus hirdása nyomán mi is közölni fogjuk a nagyváradai szabadkőművesek névsorát. Ennek az ígéretnak most eleget tehetünk. Ertesüléseink szerint a begéret cikksorozat nagy izgalmat idézett elő az érdekeltek között, hiszen azok között olyanok is vannak, akik eddig jól tudták leplezni a szabadkőművességben viselt gyalázatos szerepüket és önzeilen, mocskotalan magyar hazafiság mezében tetszelegtek maguk előtt és páváskodtak a gyanútlan vagy tehetetlen közösség előtt.

A Magyarság tegnapi számában Palatinus csak az egyik, a zsidó páholy tagjainak névsorát közli. Igaz, hogy a zsidóságról mindig tudtuk, hová húz és hová tartozik, mégis érdekes a névsor, mert olyanok is szerepelnek benne, akik iparijogositványuk, főutcai üzletük birtokában vannak még most is. Közismert neveket, ügyvédeket, orvosokat, kereskedőket tanlálunk közöttük. Ezek mind munkálkodtak Magyarországon sirjának megásásánál és ma is alig várják, hogy nyíltan ellene támadhassanak.

A Magyarság cikkét és a közölt névsort egyébként az alábbiakban közöljük. Várjuk azonban a „Bihar” és „László Király” páholyok tagjainak névsorát is.

Zsidó tobzódás Szent László városában

Az összeomlásig Nagyváradon két páholy működött: a Bihar és a László király. Mindkettő a legtúlabb radikális irányban, túlszárnyalva a budapesti Galilej és Demokrata páholyokat is, amelyekben pedig olyan aknamunka folyt a magyarság eszményei ellen, amely aknamunka, mint ismeretes, az összeomlás és az ország megcsönkítéséhez vezetett.

Ez a két páholy már békeidőken is a legnépesebb fellegvára volt a zsidóságnak. Erdély megszállása után pedig a nagyváradai zsidóságnak az a rétege, amely a magyar uralom alatt, mint asszimiláns, kendőzte érzelmeit, csapatostul rohanta meg a páholyokat, amelyeknek „szentélyei” hamarosan szüknek bizonyultak a háromponos testvéreknek.

Az ortodox zsidóság a londoni B'Nai Brith zsidó nagypáholy ösztönzésére csakhamar szervezkedni kezdett és így

született meg Szent László király ösmagyar városában 1928 november 9-én a „Héber Szövetség Fiai”-nak legújabb páholya Jezirach néven. Alapítói azok a nagyváradai zsidó „representánsok” voltak, akiket 1928. május havában avattak föl a kolozsvári Salom zsidópáholyban. Ezek a Bihar vagy a László király páholyból váltak ki.

Negyvenkilenc taggal alakult meg a Jezirach páholy, amelynek célkitűzéseire Markovics Pál dr orvos avatóbeszéde mutat rá. Ez az avatóbeszéd pedig az egykorú jegyzőkönyv tanúsága szerint többek között a következőket tartalmazza:

„Amikor a háború utáni években az erdélyi zsidóság soha nem tapasztalt testi, lelki és ideológiai bizonytalanságba jutott, ebbe a zavaros nyugtalanságba elhozta nekünk a B'Nai Brith rend a mi lelkünk békéjét: a Salom-ot és megtanítva bennünket ar-

ra a magasztos munkára, amelyet az Awodah szó jelöl meg. Szeretettel — Awodah tömörítette egységbe — Unitas Erdély zsidóságának legjobbait”.

„Templom ez a hely — folytatta Markovics páholymeister — mint minden olyan hely, ahol a gondolat szabadon szárnyalhat, érzésgátlások nélkül indulhat útnak és ahol az ember szívének a dobbanása testvérsziv dobbanásában leli meg a visszhangját. A templomban imádkozni szoktak, már pedig mi, akik itt vagyunk, nagyon jól tudjuk, hogy a búgó imádság hiába epedezne százazrek ajakán ma jobb kor, szebb jövő után, annak a világnépnek az eljövételét, (a zsidó világalom negteremtése) elő kell készítenünk, azért dolgozni és küzdeni kell, ez rendünknek a végső célja”.

„Mi az egész világé vagyunk, a miénk ez az egész könnyes nagy élet, mert mi zsidók vagyunk örök Messiást várók és örök Messiást hozók, akik mindig minden gyászokat értettek, minden jövőket féltettek, akikre hiába hull a szitok és röhej, homlokukon csak ott ragyog a nagy csillag és akik e fényes nagy csillag fényes világosságától sugaras útjukon katedréről és rotációs papíron, barikádról és szenátorj székéből kancsuka vagy kereszt alatt mindig csak a Jobb felé szaladtak és álmatlanul is álmodozva, oltár nélküli is imádkozva, fegyver nélkül is csatázva éltek és ha kellett, meghaltak önmagukért és fajtájukért”.

A Jezirach páholy a legszorosabb összeköttetést tartotta a bukaresti nagypáhollyal, amelynek főmestere: Niemrower résztvett a páholyavató ünnepségen is, nemkülönben az 1932. december 26-án megtartott nagyváradai munkaközösségi nagygyűlésen is, amelyen képviseltette magát valamennyi

erdélyi zsidó páholy. De szoros összeköttetést tartott fenn a palesztinai páholyokkal is. Adler Jenő helyettes páholymester az 1934. november 14-én megtartott munkanapon „beszámolót” tartott négyhetes palesztinai körújáról.

El kell ismerni, hogy a Jezirah páholy a zsidóság érdekeinek szolgálatában Nagyváradon is derekas munkát végzett. Működésének súlypontját egész fennállása alatt az erdélyi zsidókérdés megoldására fordította. Ez a megoldás pedig abban kulminált, hogy minden viszonyok között — ha másként nem és pedig a leggyakrabban — megvesztegetéssel, panamákkal minél nagyobb jövedel bízósítani az erdélyi zsidóságnak, minél nagyobb profitot és érvenyesülést a páholytestvéreknek.

Egyik érdemül jegyzi fel még a Jezirah páholy, amint azt Molnár Vilmos dr páholymester egyik avatóbeszédében hangsúlyozta, hogy a nagyváradi zsidó szabadkőműveseknek oroszlanrészt volt az aradi Or zsidó páholy megszervezése és megalakítása körül.

Az 1934. január 1-én összeállított kartoték szerint a Jezirah páholynek 78 tagja volt. Ezzel szemben az 1933. évi kimutatás 82 páholytagról emlékezik meg. A páholyt különben Lévai Béla dr nagyváradi zsidó ügyvéd alapította meg, aki 1913-tól 1928-ig a nagyváradi László király páholynek a mestertagja. Az ő elnöksége alatt a páholy tisztikara: helyettes mesterek: Flegmann Armin kereskedő és Reichard Dezső cipőkereskedő; pénztáros: Farkas Jenő vezértitkár; főtitkár: Borgida József bankigazgató; titkár: Sebők Béla igazgató; ellenőr: Katz Rudolf igazgató; könyvtáros: Szilas Izidor dr zsidó liceumi igazgató; segédkönyvtáros: Krausz Árpád kereskedelmi ügynök és háznagy: Rippner Vilmos gyáros.

A díszes névsor:

Adler Jenő szállítványozó, a páholyban mentori tisztséget viselt. **Adonyi Jenő dr orvos.** **Berger József dr orvos.** **Beyer Adolf** bankigazgató. **Borgida József** bankigazgató. **Czitrom László** bankigazgató. **Deutsch Elemér dr orvos.** **Deutsch Ignác** kereskedő III. **Eichner Ernő** mérnök. **Erdélyi Jenő** igazgató. **Erdész István dr orvos.** **Erdős Iván** lapszerkesztő. **Erney Vilmos** gyári igazgató. **Faragó Miksa** vállalati vezérigazgató. III. 1910—1928 László király m. tagja. **Farkas Adorján dr ügyvéd.** **Farkas István** gyógyszerész. **Farkas Jenő** vezértitkár, páholypénztáros. **Flegmann Armin** kereskedő, III. h. páholymester. **Fried József dr orvos.** **Friedländer Sándor** kereskedelmi utazó. **Fuchs Albert dr földbirtokos.** **Gellért Miksa** ügyvéd. **Gerber Sándor** egv. **Gertler I. Grünér Aladár.** **Grünstein Béla.** **Huszár László** gyáros. **Jachzel Joachim** vegyész mérnök. **Katz Rudolf** igazgató, páholyellenőr. **Kálmán Ferenc dr orvos.** **Kálmán Jenő dr orvos.** **Keckeméti Andor dr orvos.** **Kelemen Márton** igazgató. **Keszler Hermann dr orvos.** **Kohanyi Rudolf dr tanár.** **Tv. 1934.** **Kormos Ferenc** nagykereskedő. **Kovács Gyula dr fogorvos.** **Krausz Árpád** kereskedelmi ügynök, páholykönyvtáros. **Leitner Zoltán** lapszerkesztő. **Lengyel Albert** kereskedő. **Lévai Béla dr ügyvéd,** p. alapítómester 1913—1928. László király p. mestertagja. †

Markovics Ignác dr, orvos, III. h. páholymester. **Miklós Jenő dr** orvos. **Molnár Vilmos dr** orvos, III. páholymester. **Nebel Avram dr** rabbi. **Nuszbaum Sámuel** háztulajdonos. **Pogány Attila dr** orvos. **Polacsek Pál dr** orvos. **Pollák Emil dr** orvos. **Preis Dezső** kereskedő. **Radó Sámuel** kereskedő. **Rechberger Zoltán** igazgató. **Reichard Dezső** cipőkereskedő, III. h. p. mester † **Rippner**

Vilmos gyáros, p. háznagy. **Rosenberg István** igazgató. **Schapin Gyula** tanár. **Schuszték Adolf** kereskedő, isk. igazgató, p. főtitkár. **Sebők Béla** igazgató, p. titkár. **Silbermann Andor** igazgató. **Steiner Jenő** igazgató, p. háznagy. **Steinherz Imre** igazgató. **Stern Béla** papírkereskedő. **Székely Ignác** vendéglős. **Székely Sándor dr** ügyvéd. **Szilas Izidor dr** zsidó liceumi igazgató, p.

könyvtáros. **Teller Jakab** tanár. **Ullmann Ferenc** cégjegyző. **Ungár Armin** vezérigazgató. **Vadas József** állatorvos. **Vadász Gyula** fakereskedő. **Vadász Sándor** fakereskedő. **Vadász Jenő** igazgató. **Vámos Jenő** gabonakereskedő. **Várad Imre** magántisztviselő. **Vidor Maró** papírkereskedő. **Zauderer Dániel** kereskedő. **Zavislag Adolf** gabonakereskedő.

Közyűlést tartott a Háztulajdonosok Szövetsége

Házadó, vízdíj, piacrendezés és házhelykérdés a közgyűlés tárgysorozatán

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad Háztulajdonosok Szövetsége 1942. évi éves közgyűlését vasárnap délelőtt tartotta meg a városháza közgyűlési terében.

A közgyűlést **Köszeghy József** elnöközte, aki az előző évi közgyűlési jelentésének a megállapítása után a jegyzőkönyv vezetésére dr. Lengyel Zsigmond főtitkárt, annak hitelesítésére pedig **Jellinek Géza** és **Vízy János** választmányi tagokat kérte fel.

Elnök az alapos készültséggel össze-

állított megnyitó beszédében kiterjeszkedett a szövetség minden akciójára. Kifejtette, hogy a háztulajdonosok legnagyobb sérélmé az, hogy a háztulajdon aránytalanul megállapított adók terhelik.

Ez a körülmény gátolja meg az új házak építését, miután ez nálunk legalább 30—40 éves adómentesség esetében volna rentábilisnak tekinthető.

Ismertette azután a bérrögzítés feloldása, vagy legalább mérséklése iránt tett lépéseket.

retében tudomásul vette az 1941. évi zárszámadást és mérleget, megadta a szokásos felmentést a felelőség alól és elfogadta az 1942. évi költségelőirányzatot.

Az elnök előterjesztésére a megüresedett ügyészi állásra megválasztotta az eddigi helyettes ügyészt, dr. **Mucsy Imre** ügyvédet.

Elnök indítványára a közgyűlés az elnöki tanácsot 2 évi időtartamra kiegészítette **Mónus Sándor** cipőgyáros, **Dobi István** pénzügyi tanácsos, **Ajtay Gyula** gyógyszerész, dr. **Sáhy László** ügyvéd és **Somogyi István** villanyszerelő tagokkal.

Az igazgatóválasztmányba pedig új tagokként beválasztotta a közgyűlés **Kolling Árpád** postaműszaki tanácsost, dr. **Miskovszky Jenő** ny. királyi ügyész-ügyvédet, **Erdey Ferenc** postafőellenőrt, **Simonffy Tamás** MÁV főfelügyelőt és **Szabó Erzsébet** urnót.

A közgyűlés a számvizsgáló bizottság tagjaivá az alapszabályszerinti egy év tartamára újra megválasztotta **Csanda Endrét**, dr. **Bárdos László**, **Imriék László**, **Darabont Gyula** és **Hönig Ignác** eddigi tagokat és ezután elnök a közgyűlést bekezdette.

Megállapították az új kiörlési százalékokat

Nagyvárad thj. város polgármestere 2483—1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Közlöm az érdekeltekkel, hogy a közellátási miniszterium 104.200—1942. számú rendelete értelmében folyó évi április hó 1-től kezdődőleg a kereskedelmi, vegyes és vámörléssel foglalkozó malmok, búzából legalább 82 százalék, de legfeljebb 85 százalék, rozsból legalább 77 százalék, de legfeljebb 80 százalék tiszta (nettó) súlyú lisztet kötelesek kiörlni; a kiörlési százalékot az örlésre felöntött, tisztítatlan búza, illetőleg rozs súlya után kell számítani.

Ugyanazon időtől kezdődőleg csupán a következő lisztfajtákat állíthatják elő:

Búzából legalább 20 százalék, de legfeljebb 20 százalék finomlisztet; illetőleg egységes kenyérlisztet; rozsból pedig egységes rozslisztet.

Ezen rendelkezések megszegése vagy kijátszása 6 hónapig terjedhető elzárással büntetettik.

Nagyvárad, 1942. március hó 28-án.

Dr Soós, polgármester.

A vízőrák kérdése

A városi közüzemknél abban az irányban fejtettek ki tevékenységet, hogy az üzemek a vízfogyasztást a tényleges fogyasztás alapján hajtás be és pedig közvetlenül a bérlőktől, mert csak ebben az esetben szabadulhatunk meg a ránk nézve jövedelmet egyáltalában nem képező üzemi díjak után fizetendő kincstári adóktól.

A készülő új szabályrendelet egyik irányban és részben teljesíteni fogja a kívánságokat, amennyiben azoknál a házaknál, amelyek vízőrákkal már fel vannak szerelve, a vizet a tényleges fogyasztás után fogják előírni, de viszont a vízdíjakat nagymértékben emelni fogják.

Azoknál a házaknál, amelyek vízőrákkal felszerelve nincsenek, továbbra is fenntartják a férőhelyek szerinti vízdíj kivételnek teljesen igazságtalan és helytelen rendszerét.

A régi iskola melletti piac rendezése és illemhely ellátása iránti lépések még eddig nem vezettek eredményre, de az elnökség folytatja ez irányban tevékenységét, de sőt ezt kiterjeszti a Musolini téri és más helyeken levő piacterek rendezése érdekében is.

Felhívta az elnök a háztulajdonosok figyelmét a hírlapokban is közzétett fel-

hívására abból az érdekből, hogy a háztulajdonosok tehetségükhöz képest ajánlják fel hozzájárulásukat a városi szegényügy rendezési szociális akcióban.

Ismertette elnök a polgármester közlését a légoltalmi óvóhelyek építési költségei feltételei tárgyában.

Az igazgatóság évi jelentése

Ezt követőleg a szövetség igazgatóságának évi jelentését **Hajdu György** ügyvezető igazgató, alelnök terjesztette elő és ebben beszámolt a szövetségnek a lefolyt évben kifejtett tevékenységéről.

Az évi jelentéshez **Bacher József** posta- és távírdai igazgató szöveghez és arra kérte az elnökséget, hogy a régi iskolai és illetve **Mikszáth Kálmán**-utcai piac rendezése ügyében terjessze ki tevékenységét az elnökség arra is, hogy a piactérből a román uralom alatt önkényesen elbitorolt 50 négyzetméter területet is visszacsatolják a piachoz, mert kérelmükben a régi polgárok ezt is kérték és mert e nélkül a piac rendeltetésének meg nem felel.

Ugyanígy értelemben tett előterjesztést **Antal Mihály** választmányi tag is.

Mi lesz a román időben kapott házhelyekkel

Jellinek Géza nyugalmazott városi főszámvevő köszönetét fejezi ki a szövetség vezetőségének sokoldalú tevékenységéért. Egyben pedig alaposan megindokolt előterjesztést tett az iránt, hogy a szövetség tegye magáévá a román uralom alatt házhelyhez jutott szövetségi tagok sérelmeinek az orvoslását is.

Nevezetesen ezek a házhelytulajdonosok jelenben a tulajdonaikat képező ingatlanok felett egyáltalában nem ren-

delkezőnek, azokat sem eladni, sem megterhelni nem jogosultak. Ez a helyzet a polgárokra nézve igen hátrányos és ennek megváltoztatása érdekében kéri a szövetség közreműködését.

Köszeghy József elnök a beterveztetett indítványok felett megtette észrevételeit és azokat sürgős és kedvező elintézés végett az elnöki tanácshoz utalta.

Ezt követőleg a közgyűlés a napirend további tárgyait tárgyalta le és ezek ke-

Száraz, hámlós arcra használjon **Stella-keémet** **száraz, hámlós arcra** használjon **Stella-keémet**

hasznaljon **száraz, hámlós arcra** használjon **Stella-keémet**

Stella-keémet

Farkas István APOLLO DROGERIA és „CORSO” illatszertár. Rákóczi-ut

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKESVÁRI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekkszámánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagyvárad hadapródok díszszázada fogadja a váro- sunkba érkező Szent Jobbot

Nagyvárad. Saját tud. A Szent László hét ünnepeivel kapcsolatosan minden téren lázasan folynak a készülődések. Az ünnepek fénypontja természetesen első szent királyunk, Szent István dícsősége Jobbjának diadalutja lesz közöttünk. A Szent Jobbot hozó Aranyonatot fogadására irányuló terveket legutóbb részletesen közöltük. Most úgy értesülünk, hogy az Aranyonatot az állományon a Gábor Áron tüzérhadapródiskola növendékeinek díszszázada fogadja.

A katonazenekar szintén készülődik az ünnepekre. Ertesüléseink szerint már az összes lejátszásra kerülő darabokat betanulta.

Meggyorsítja a tokajhegyaljai zsidó szőlőbirtokok igénybevételét az új törvény.

Storallajhelyről jelentik: (MTI) Vasárnap a Magyar Élet Pártja zempléni megyei nagyválasztmánya ülést tartott, amelyen Bárczay János földművelésügyi államtitkár is felszólalt. Beszédében foglalkozott a szőlőtermelés és a borértékesítés kérdésével is. Gondoskodni fognak arról — úgymond — hogy a folyó évi borárkat olyan szinten lehessen tartani, amely mellett a termelési költségek esetleges emelkedése esetén is minden szőlőtermelő gazda megtalálhassa számítását. Megemlékezett a tokajhegyaljai zsidó szőlőbirtokok igénybevételéről, ami folyamatban van. A rövidesen megjelenő törvény lehetővé teszi ezeknek a birtokoknak gyorsabb uton való igénybevételét.

A BIHARMEGYEI ORVOS. GYÓGY-SZERÉSZ- ÉS TERMÉSZETTUDOMÁNYI EGYLET" f. hó 31-én délután 6 órakor a dr. Kecskeméti Lipós gimnázium rajteremében — a megjelent tagok számára való tekintet nélkül — évzáró közgyűlést tart.

Felmondanak a kecskeméti keresztény egyházközségek a zsidó üzletbérletnek. A nemrég ujjaalakult kecskeméti Baross Szövetség ugyancsak szorgalmazza, hogy a keresztény kereskedelem üzlethelyiséghez jusson a főbb utvonalakon. A Baross-fiók felhívta a kecskeméti egyházközségeket — melyek nagy üzletházakkal rendelkeznek a város központjában — hogy zsidó üzletbérletnek mondjanak fel. A római katolikus egyházközség már a zsidó törvény meghozatala előtt felmondott 8 zsidó bérletnek és most újabb 3 zsidó bérlet kapott felmondást. Az evangélikus egyházközség szintén felmondott több zsidó bérletnek. A református egyházközség nyilatkozata szerint nála is folyamatban vannak a felmondások. A tulajdonában lévő, zsidók által bérelt üzlethelyiségekre máris több száz keresztény kereskedő ajánlata futott be.

**Hirdessen
 a Magyar Lapokban**

Balaton kagylóból készítik a gyöngyházgombokat. Magyarország gombipara az utóbbi években nagy lendülettel fejlődött. A legdivatosabb árukat állítja elő az újkéltű iparág, amely sok tekintetben teljesen kiküszöbölte e téren a behozatalt. Most már csak műanyagból készít a magyar gombokat, hanem gyöngyházgombokat is állít elő. A balaton kagylóból készül a magyar gyöngyházgomb, amely igaz, hogy minőségre nem éri el a külföldi valódi gyöngyház minőségét, viszont 60 százalékkal olcsóbb. Újabban művészi kerámiai gombokat is hoznak forgalomba, amelyeknek mintásításával, tervezésével számos iparművészünk foglalkozik. Az eddig kődióból készült gombokat most szarvánnyagból gyártják, ami teljesen megfelel a használatban, úgyhogy ezen a téren sem hiányzik a külföldi nyersanyag (Magy. Tud.)

Uj kerékpárok JAKAB műszerésznél és javítások olcsón JAKAB Kossuth-u. 5 Tel. 23-30

KOMMUNISTÁKAT ÍTÉLTEK HALÁLRA BULGÁRIÁBAN. Szófiából jelentik (MTI) A NTL jelenti: Prutkin volt rendőrfőnököt kommunista tevékenység miatt a felebeviteli bíróság több társával együtt halálraítélte. Felelőségét életfogytiglani fegyházra ítélték. 2000 szénbányász sztrájkol Angliában. Stockholmból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az egyik götborgi lap londoni jelentése szerint az Angliában most dúló szénbányász bérharcban 2000 munkás vesz részt. Ez annyit jelent, hogy Anglia naponta kétezer tonna szenet veszít.

UJ BIRÓ A TÖRVÉNYSZÉKEN. Az igazságügyminiszter dr. Rozsly István nagyvárad királyi törvényszéki titkár a nagyvárad királyi törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

Ujjajta „hegesztő varrógépek” Németországban. Mint ismeretes, Németországban most egy olyan különleges „műanyaghegesztő varrógépet” hoztak forgalomba, mely a varrandó műanyagot rövid idő alatt gyorsabban és olcsóbban dolgozza fel, mint ahogy azt az eddigi eljárás lehetővé tette. A műanyagot egy lemez segítségével felmelegítik, majd nyomással és hővel összehégesztik. Az „Igelitból” készült saválló munkaközlőnyöket, esőköpenyeket, valamint egyéb ilyen műanyagokat a jövőben nem varrják, vagy ragasztják, hanem az újajta varrógép segítségével hegesztik. (MNK)

TÁRGYALÁSOK A VÁROSHÁZÁN AZ 1942-ÖS KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL. Nagyvárad. Saját tud. Amint már megírtuk, szombat délelőtt óta Nagyváradon tartózkodik dr. Sass Elemér miniszteri osztályfőnök, Cserzy István miniszteri osztálytanácsos. Sztupán Géza számvevőégi főtanácsos a belügyminisztériumból, Keresztessy Ernő miniszteri osztálytanácsos és Buza Kiss László miniszteri osztálytanácsos a pénzügyminisztériumból. A kiküldöttek hétfőn reggeltől a késő déli órákig megbeszéléseket folytattak dr. Hlatky Endre főispánnal, dr. Soós István polgármesterrel, dr. Gyapay László helyettes polgármesterrel, Bartha Balázs számvevőégi főnökkel és Csoma Sándor számvevőégi tanáccsal az 1942. évi költségvetéséről.

37-ES BAJTÁRSI TALÁLKOZÓ. A volt cs. és kir. 37. és 139. gyalogezred Bajtársi Alakulata április 1-én szerda este 7 órakor tartja szokásos havi összejövetelét a Tűzharcos Szövetség székében. Felkértenek a bajtársak, hogy a találkozón minél nagyobb számban pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Korona Filmszínházban
 Bette Davis c. látatos alakítása
A vén leány Miriam Hopkins,
 George Brent.

Különleges gummiszij-behozattal biztosítják a mezőgazdasági gépek hajítását. A Magyar Tudósító jelenti: A kormány legutóbbi rendeletileg intézkedett a cséplőgép szíjszíkségletének biztosításáról. A géphajtás szíj kereskedelem a belföldön beszerezhető készletek gyarapítására külföldről nagyobb mennyiségű gummiszíjat importált. Ezeknek a különleges gummiszíjnak a minősége a borszíjat messze felülmúlja, sokkal magasabb a szakítószilárdsága.

* Reklamé, fotóelek állandó raktára Mánberger Kárpitosnál, Rimanóczy u. 5 szám.

Az Actio Catolica 48. sz. filmkritikája

„A FORRADALMAR”. Történelmi film Schiller ifjú koráról a költői szabadság és zsarnokság szembeállításának rajzával.

„TÖKELETES ANTAL”. Befejezésében kielégítő megoldású, de erkölcsi szempontból többször kifogás alá eső vígjáték.

Meghalt Berez Vilmosné. Nagyvárad. Saját tud. Szombaton este rövid szenvedés után elhunyt Berez Vilmosné, az ismert várad cukrászda tulajdonosnője. Pénteken operálták meg a Mizerieknél, az operáció jól sikerült, de szívtrombózis lépett fel s ezzel a beteg szervezet nem tudott megbirkózni. A halálhír öszinte megdöbbenést és részvétet váltott ki. Hétfő délután 4 órakor megtartott temetésen a rokonság, ismerősei, nagyszámu barát és a színház tagjai vettek részt.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

— Az utolsó tánc. Herczegh Ferenc remekműve hétfőn Népművelési előadásban megy.

— Kedden, szerdán és csütörtökön este, tekintettel a nagyhétre, a múlt héten oly nagy sikerrel bemutatott Néroró van a színház műsorán, mely a budapesti Madách színháznak még ma is műsordarabja. Felkay Ferenc történelmi drámája a keresztények üldözését is feltárja Néroró császár korából s drámai hangulatával méltón illeszkedik be a színház nagyhatású műsorába. Az igazgatóság mindhárom előadást filléres helyárrakkal tüzte ki, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegye ennek a páratlanul szép történelmi drámának a megtekintését. Leadrágabb jegy 120 fillér.

— Nagypénteken a színház nem tart előadást.

— Csak egy asszony van a világon című vídám, hangulatos operett előadás szombaton este kerül bemutatásra premier bérlet keretében. Elsőrendű szereposztásban, pompás kiállításban.

— Húsvét vasárnap három előadást tart a színház. Mindhárom előadás Jávor Pál, a Nemzeti Színház művésze a magyar filmek ünnepe hűs vendégszerepel. Délután 3 órakor: Nem életek muzsikaszó nélkül, 6 és 9 órakor a Becskerek menyecske kerül színre. Felemelt helyárrak. A megrendelt jegyeket a színházi pénztár szombaton déli 12 óráig tartja fent. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos idejében gondoskodni. Jegyek elővételben már kaphatók.

HETI MŰSORA:

Kedden este: **Néroró.**
 Szerda este: **Néroró.**
 Csütörtökön este: **Néroró.**
 Pénteken nincs előadás.
 Szombaton este: **Csak egy asszony van a világon**, premier bérlet.
 Vasárnap délután 4 órakor: **Nem életek muzsikaszó nélkül**, délután 6 órakor: **Becskerek menyecske**. Jávor 9 órakor: **Becskerek menyecske**. Jávor Pállal.

SZEMÉLYI HIREK A RENDŐRSÉGRŐL. Nagyvárad. Saját tud. A belügyminiszter április 1-iki hatállyal dr. Kántor János rendőrségfőosztályvezetőt Ujvidékre, dr. Lakatos Emil rendőrségfőosztályvezetőt Magyaránizsára, Halász Péter detektívet és Halász Péterné díjnokot Zentára helyezte át.

Dunai, az országos törvívóhajnok.

Az ország egyéni törvívó bajnokságot Dunai MAC nyerte meg 7 győzelemmel. 2-ik Hátszegi HTVK 6 győzelemmel, 3-ik Gerevich MAC 5 győzelemmel, 11 kapott találattal. 4-ik Maszlay HTVK 5 győzelemmel, 16 kapott találattal.

Biharmegyei Közlölet Szövetkezet 933—1942. BKSZ. szám.

Versenytergályási hirdelmény

A Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet igazgatósága az alant felsorolt községekben az Országos Népi és Családvédelmi Alap által jóváhagyott 101—104 háztípusok építésére Biharvármegye területére korlátozott zártkörű nyilvános versenytergályalást hirdet, tehát ezen esakis Bihar vármegye területén lakó építőiparosok vehetnek részt (kőművesek, asztalosok, ácsok):

Berettyóújfalú községben	26 ház
Bihar községben	10 ház
Bihardiószeg községben	15 ház
Szekelyhid községben	25 ház
Kardó községben	3 ház
Biharnagybajom községben	5 ház
Sárrétudvari községben	9 ház
Nagyrabé községben	10 ház
Told községben	3 ház

A versenytergályalás részletei a Biharvármegyei Közlölet Szövetkezet irodahelyiségében tekinthetők meg a hivatalos órák alatt.

Árjajlati űrlapok, valamint tervek a szövetkezet irodahelyiségében vehetők át. Árjajlatot esakis ezen űrlapokon fogad el az igazgatóság. Az űrlapok benyújtása fenti számra hivatkozással 1942. évi április hó 14-én délelőtt 11 óráig eszközölhető a szövetkezet iktatójában. Az árjajlatok ugyancs nap déli 12 órakor lesznek felbontva. Az árjajlatok lezárt borítékban lepecsételve és a pályázat tárgyának feltüntetésével nyújtandók be (kőműves, asztalos, ácsmunka).

Nagyvárad, 1942. évi március 30-án.
 Dr. vitéz Nadányi János.
 alispán, elnök.

SPORT

Ferencváros—NAC 3:1 (3:0)

Kiküldött sporttudósítónk beszámolója.

Közel tizenhatalmas néző szorongott a pályán, amikor a következő összeállításban indult Antai sárpelére a játék:

Ferencváros: Csikós — Rudas, Tátrai — Nagy II, Polgár, Lázár — Lukács, Füstös, Sárosi III., Sárosi dr., Gyetvai.

Nagyvárad: Solymosi — Molnár, Domján — Perényi, Juhász, Deményi — Kovács II., Kovács I., Sárvári, Bodola, Tóth III.

A pályán erős szél nyargalászt az ez okozta azt, hogy bár az első pillanattól fogva izgalmas harcot vívott a két együttes, mégis alul maradt általánosságban a játék.

NAC hajrával indult a mérkőzés, Tóth III veszélyeztetni Csikós hálóját. Az iramot átveszi a Ferencváros s Molnár dancsolja Sárosi dr.-t, így tudja csak megállítani a támadást. Sárosi III áll neki a 20 méteres szabadrugásnak s a tőle megszokott módon a sors felett élesen lő. A NAC védekezők reflexszerűen lekapták fejüket és a labda máris Solymosi hálójának jobb felső sarkában köti ki. 1:0.

A 15. percben szép labdát talál a teljes tisztán álló Tóth III-hoz. Matyi remekül elfut, a befejezés azonban nem sikerül.

Rögtön utána máris a Fradi nyargal végig a pályán. Gyetvai áttemeli a labdát Füstöshöz, aki a 11-es táján Sárosi III elé csusztat s a középcsatár jobbra cselezve irtózatossá bombát ereszt kapura, amely azonban centiméterekkel mégis elkerüli a hálót. Meleg helyzet volt. A 24. percben szép ferencvárosi akció bontakozik ki. Sárosi III—Füstös összjáték után az „ujj” középcsatár észreveszi, hogy Lukácsot szabadon hagyták, hozzájátékos s a kis szélső a szöveget rosszul lezáró Solymosi kapujának jobb alsó sarkába lövi a Ferencváros második gólját. 2:0.

A 27. percben Lukács nagy keresztirányú ad Gyetvainak, a szélső kapásból akar löni, Molnár azonban jó ütemben lép közbe, a labda azonban Sárosi dr. elé perdül, aki mellőlő. Nagy helyzet volt!

A 30. percben jár az óramutató, amikor a váradi csapat megmozdul. Sárvári és Bodola viszi a labdát egészen a Fradi 16-osáig. Sárvári fordulás közben véletlenül belekönyökölt Nagy II arcába, akit le kell vinni a pályáról. Takács II veszi ápolásba s a 35. percben már vissza is tér a mezőnybe.

Ferencvárosi támadás indul, közben a 16-os sarkán Perényi kezét éri a labda. Sárosi dr. a szabadrugást elegánsan teszi Gyetvai elé, aki elhuz Molnár mellett s visszaad Gyurkának, ő tesz még egy lépést aztán laposan a bal alsó sarkokba lő. 3:0. A féldíj még csak annyi történik, hogy Molnár és Domján helyetserél, Sárosi III pedig a NAC kapu léceire fejel.

Fordulás után a 3. percben Kovács II-nek nyílik komoly helyzete, azonban ahelyett, hogy löne Bodolát teszi lövőhelyzetbe, akinek lábáról viszont Csikós vetődve kaparintja meg a labdát. 10. percben a váradi zöldfehérek komoly támadást kezdenek. A 11. lövő Bodolát Nagy II egy lépéssel a 16-os előtt felvágja. A megítélés szerint

badrugást Dudus a sors felett kapura vágja s Csikós nehezen tudja szögletre tölteni. A 13. percben Bodola Tóth Matyival remekül tör kapura s a szélső az alapvonalról élesen bead. Rudas igyekszik felugorva menteni a helyzetet s közben kezét éri a labda. Ordító tizenegyes! A NAC szurkolók II-est reklámlnak, a játékvezető azonban azzal intézi el, hogy egyszerű rálötöl a labda. A 16. percben Tóth III headását Nagy II csak szögletre tudja menteni. Ez újabb szögletet eredményez Polgár kényszerű mentése nyomán. Értékesíteni azonban a NAC ezt sem tudja. A 33. percben Sárvári egyéni játékkal tör kapura s Csikós bizony csak nehezen menti szögletre. Tóth III sarokrugása szépen ivelődik befelé, de Kovács II. erőszakosan akarja érvényesíteni. Mindjárt utána Bodola lövése kerülgeti a ferencvárosi kaput. A váradi csapat fölénye egyre jobban kezd kibontakozni, de a Fradi védelme nagy-szerűen állja a sarat. A 36. percben Tóth III-t Rudas csak nagy nehezen tudja szögletre szerelni. A 39. percben végre aztán megszületik a nagyváradiak gólja. Domján a felpálya tájékról szabadrugást ível kapu elé. A kifutó Csikósra Sárvári és Kovács II. fut rá. A földről felpattanó labdát Csikós Sárvári fejére öklözi, aki remekül kapura fejel. A labda a Ferencváros kapusának kezét surolva esik a hálóba. 3:1.

A 40. percben Sárvári kitörésére

Csikós kifut, Feri Bodolához gurít, aki azonban az üres kapu mellé lő. Az utolsó percekben méginkább a NAC fölénye domborodik ki — újabb gólt elérni azonban nem tud.

Bírólat

Az első féldíjban a Ferencváros, a másodikban pedig a váradi csapat volt a jobb. A Fradi azonban ki is tudta használni azt az időt, amikor a szélső támogatva fölénybe került. Ezt nem tudta már behozni a NAC, bármennyire is igyekezett. A körösparti zöldfehérek, mint azt a 18 ezer néző egyhangulag állapította meg, rácsafotva az utóbbi idők rossz szerepléseire, igazi nagy ellenfele volt a Ferencvárosnak. A NAC vigasztalódhat abban, hogy formája erősen emelkedben van s a feljavult Ferencvárostól kapott ki.

NB-I eredmények

MÁVAG—Szolnok 2:1 (1:1).
DiMÁVAG—Ujpest 1:0 (1:0).
Ujvidék—SSTC: 5:1 (0:1).
Lampart—Kolozvári AC: 3:1 (3:1).
GAMMA—SzVSE: 4:3 (2:2).
WMFC—Elektromos 0:0 (0:0).
Szeged—Kispest 2:2 (1:1).

NB II. mérkőzések

Törekvés—KAC 7:0 (4:0).
Goldberger—Ganz 2:0 (1:0).
DVSC—Danubia 3:2 (0:1).
Nagybányai SE—Nagyvárad Törekvés 1:0 (0:0).
Szatmárnémeti SE—Dunakeszi Magyarság 0:4 (0:1).
MOVE Szabolcs—Kolozvári MÁV 3:0 (2:0).

Férfiruhákat használtak, legjobb áron vehet, eladhat

MOLNÁR

használtra üzletében Bémer-tér 1 (udvarban). Hívásra házhoz jövők

A BBVSC nyerte a Hegedüs Imre emlékversenyt

(Nagyvárad.) Vasárnap rendezte az NSE szokásos évi Hegedüs Imre emlékversenyt. A nagyszabású, országos viszonylatban is számottevő versenyre felvonult a vidéki vívógárda színéje. Debreccen, Szeged, Szolnok, Kolozvár és Pécs küldte el legjobbjait a nagy összecsapásra. Már a koradél-előtti órákban megkezdtek a selejtezőket a Kereskedelmi Csarnokban, mégpedig három csoportban, nyolcas létszámmal. Ennek szencziója az volt, hogy a versenyen favoritként indult pécsi Jörgh már itt elvérzett. Nemkülönben Nadányi alispánt és Mórlic századost nélkülöző NSE legénysége is, Barrabást kivéve. Döntőkre délután 5 órakor került sor.

Döntőbe jutottak: Szép György BBVSC, Gorondai Imre BBVSC, Burai Sándor BBVSC, Sinai Iván BBVSC, Monus Péter KEAC, dr. Barcza János

BBVSC, Pállhy Gyula SzHTVK, Veszényi DEAC és Barrabás NSE. Holtverseny után újabb háromszoros holtversenyben a győzelmet Szép György szerezte meg Gorondai Imre, illetve a váradi Barrabás előtt. Tuss-arányt tekintve, ami azonban jelentőséggel a verseny szempontjából nem bír, Barrabás volt a legjobb, akit minden dícséret megillet ezért. Az örökös vándordíjat a BBVSC vitte el, minthogy legtöbb vívója került döntőbe. A Vívószövetséget Ferenczi Pál egyetemi vívótanár képviselte. Zsűriként működött közre az olimpiikon Rajcsányi is, aki egyébként akadémiát vívott Szabolcsival.

A verseny végén a megjelent előkelőségek előtt kiosztották az értékes díjakat, majd a verseny résztvevői társasvacsorán vettek részt az Ujságról Otthonban.

Kitűnően szerepeltek a váradi lányok a budapesti torna-versenyeken

(MTI.) A KISOK rendezésében budapesti női tornászversenyt rendeztek, amelyen III. osztályban első lett Erdős Viktória nagyváradi leánypolgári iskolája. A tornán 188 sportoló szabadugráskodásban első a nagyváradi Szilágyi Erzsébet leánygimnázium 28 ponttal.

A II. osztályu versenyben a nagyváradi Szilágyi Erzsébet leánygimnázium második lett. A „Délvidék visszatért” vándordíjas versenyben a nagyváradi Szilágyi Erzsébet leánygimnázium harmadik lett.

APROHIRDETESEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalék engedmény

Lakás

Kétszobás, modern lakást keresek május 1-re. Cim a kiadóban. 153

Adás-vétel

Golgota-u. 3. szám alatti ház és több telek jutányos áron eladók. Érdeklődni dr Dobay irodában, Szaniszló-u. 4. 201

Jó karban levő használt varrógépet keresek. Cimeket kiadoba. 204

Kétfarátú vízimalom, családi okok miatt eladó Ferencz György Hagymádfalva, Bihar megye. 191

Paplan vattát ócskát, használtat vessek. Platt, Szigligeti-u. 5.

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60, színes nyomással ára 2 pengő.

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cim a kiadóban. 993

HUSVÉTI ajándéku vásárolja meg Bangha-Ijjas: Keresztény egyháztörténet nyolckötetes munkáját. Megszerezhető: füze és köve a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 99

Teljes magyar-latin Misszale vászonkötésben, vörösmetszéssel, valamint egész bőrkötésben, arany metszéssel kaphatók a Magyar Lapok kiadóhivatalánál.

Különféle

Harmincötezer pengő, óskeresztény tőkét, biztos üzletbe befektetnék. Felvilágosítást nyújtanak dr Dobay és Könyves ügyvédek, Szaniszló-u. 4. 212

Akik a Légoltalmi Ligában megrendelést tettek légoltalmi felszerelésre és „MOVE” nyugtával rendelkeznek — ha még nem kapták meg ezt a felszerelést okvetlen hozzák — vagy küldjék nyugtájukat a Nogall-u. 15. alá. Jelentkezni lehet 1942. március végéig 12—15 óráig Borzási-Réner Attila, légő. oktató volt III-ik körzetvezető.

Rendkívül érdekes könyvre hívjuk fel olvasóink figyelmét: Marjay Frigyes: Keresztény hadjárat 1941. c. műve. Megrendelhető: a Magyar Lapok kiadóhivatalánál. 121

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást keres

FIATAL LEÁNY délelőtti irodai állást keres. Kevés gyors- és géprással is rendelkezik. Cimet a kiadóba kér.

Óskeresztény öretségizett 21 éves tisztviselő, gépiró egy éves irodai gyakorlattal, román-német nyelvtudással megfelelő elhelyezkedést keres. Meghívást „Tisztviselő” jellegre kiadóba kérek. 209

Szerényigényű, kaucióképes tisztviselő, irodai, raktárnoki, kezelői, pénzügyes elői megfelelő alkalmazást keres. „Hadmentes” jellegre. 211

Idősebb asszony házimunkát vállalna konyhát és ruháért. Veres Róza Fecske-u. 22.

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R-T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.